

проектування комплексної забудови, коли новобудови з'являються у вигляді «міні-міста». Будуються не окремі будинки, а відразу комплекси з наявністю необхідних закладів для забезпечення повсякденних потреб жителів цих житлових комплексів. Такі житлові комплекси – це свого роду «клітини організму», що повинні об'єднуватися шляхами сполучення і комунікаціями в єдиний організм, пристосований для забезпечення потреб його жителів.

У сучасних процесах формування людських ресурсів важливого значення набули процеси співробітництва, взаємодії, комунікації, обміну інформацією. На противагу колишнім «спальним районам» нові житлові комплекси повинні сприяти формуванню територіальної спільноти. У зв'язку з цим зростає значення публічних просторів, пристосованих для спілкування, обміну думками, налагодження контактів, співробітництва. Нові житлові комплекси будуються вже з урахуванням необхідності таких локацій різного масштабу. Одночасно громадські простори з'являються в межах більш старої забудови міста, часто за рахунок впорядкування існуючих парків, скверів, набережних. Реконструкція застарілого житлового фонду і – ще більшою мірою – промислових підприємств також супроводжується появою публічних просторів, що часто виступають у формі торгівельно-розважальних комплексів.

До негативних ефектів метрополізації можна віднести занепад відносно давно забудованих районів, особливо, віддалених від центру. Вони були призначені переважно для забезпечення місцем проживання великої кількості працівників промисловості. Технології забудови таких районів суттєво відстали від сучасних вимог, час експлуатації вичерпався, тому такий житловий фонд потребує значних капіталовкладень для оновлення і пристосування до виконання сільбищних функцій.

Таким чином, сучасні сільбищні території великих міст характеризуються, з одного боку, появою нових форм забудови, розширенням міських меж, з іншого – необхідністю подолання проблем застарілого житла.

Література:

1. Регіональна економіка: словник-довідник. / О.Д. Богорад, О.М. Невелєв, В.М. Падалка, М.В. Підмогильний за ред. М.В. Підмогильного. – Київ, 2004. – С. 245.

Ю.Ю. Шевчук

*Херсонський державний університет,
shevchiuuuuk1995@gmail.com*

КРАСЗНАВЧИЙ ПРИНЦИП НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ: МЕТОДИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ І ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ В КУРСІ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ

В наш час на планеті немає жодного куточка, який би в той чи іншій мірі, прямо чи опосередковано не відчув би на собі впливу людської діяльності. Поширені поверхневі знання, відсутність комплексного підходу при розгляді

природно-господарських взаємозв'язків, відсутність раціонального використання географічних переваг різних територій зумовлюють глибокі помилки в господарюванні, великі економічні втрати.

В сучасних умовах школа покликана готувати людей, які не лише знають закони суспільства й природи, а й зможуть отримані знання переробляти в своїй свідомості, зуміють виробити власні погляди на життя. Вирішення складних завдань з досягнення Цілей сталого розвитку в такому контексті має забезпечуватися наскрізно: від дошкільної і початкової освіти до вищої професійної освіти і освіти протягом усього життя. Особливу роль має географічна освіта, яка дає уявлення про ландшафтну оболонку Землі, довкілля як про цілісний соціо-природний об'єкт [2]. Фундамент цілісного сприйняття довкілля у всій багатовимірності процесів, що відбуваються у ньому, закладається в процесі шкільної географічної освіти.

Тому навчальний матеріал з географії включає систему знань про господарську діяльність людини, її результати та наслідки, рекомендації з охорони оточуючого середовища. Отже, навчання слід поставити так, щоб молодь вирішувала практично те чи інше завдання, щоб кожен крок навчання був пов'язаний з життям, практикою [3].

Для найбільш ефективною реалізації цих положень необхідне інтенсивне введення в курс шкільної географії краєзнавчого принципу навчання, спрямованого на формування у школярів бережливого ставлення до навколишнього середовища, рідного краю і країни взагалі [1]. Важливе значення в системі географічної освіти має шкільне краєзнавство. В педагогіці під шкільним краєзнавством розуміють всебічне, поглиблене вивчення свого краю учнями під керівництвом вчителя, яке здійснюється з навчально-виховною метою. Воно спрямовується на збирання та вивчення краєзнавчих матеріалів. Краєзнавство – збір, накопичення і популяризація відомостей про певну територію з різних точок зору: географії, геології, метеорології, рослинного і тваринного світу, населення, господарства, історії, культури тощо [4].

Шкільні навчальні програми з географії передбачають використання знань про рідний край як опорних у вивченні цього предмету, тим більше всі розділи й теми можна подавати за аналогією з відомими учням об'єктами і явищами. Навіть короткий огляд навчальних програм дозволяє відмітити, що краєзнавчий принцип має великий потенціал для використання в різних курсах шкільної географії, але найбільше можливостей є для його реалізації у навчанні географії України.

Вивчення географії у 8 класі (Україна у світі: природа, населення) спрямоване на формування науково-географічної картини своєї держави як складника світової спільноти держав на основі комплексного її вивчення. Цей курс допомагає учневі усвідомити себе громадянином України, сформувати знання про природу та населення країни, свого регіону, виховати повагу до українського народу, його культури, відчутти себе справжнім патріотом своєї держави. Особлива роль географії у 8 класі полягає у значному її світоглядному потенціалі й тісних взаємозв'язках змісту із сучасністю та особистим досвідом учнів. Для досягнення окресленої мети вивчення географії у 8 класі спрямоване на вирішення таких завдань:

сформувати в учнів знання та уявлення про Україну як цілісну країну, в якій відбуваються різноманітні глобальні та регіональні природні, суспільно-географічні та екологічні процеси; розкрити нові географічні поняття і закономірності та поглибити й узагальнити вже сформовані теоретичні знання з фізичної та суспільної географії; сформувати уявлення про окремі поняття суспільно-географічного змісту; продовжити розвиток практичних умінь та навичок самостійної роботи, що сприятимуть активній соціально-відповідальній поведінці учнів у географічному просторі країни [3].

Отже, курс географії України відіграє важливу роль у становленні наукового світогляду учнів поряд з іншими предметами. Особливості природних умов та розміщення продуктивних сил України розкриваються на основі вже відомих загальних географічних понять. Раніше сформовані знання набувають методологічного значення. Основне завдання полягає в тому, щоб систематизувати й конкретизувати знання, розвивати практичні вміння й навички, застосовуючи їх при складанні фізико-географічних й економіко-географічних характеристик країни та її окремих регіонів. Сприймаючи навчальний матеріал скрізь призму вже усвідомлених закономірностей, учні творчо осмислюють навколишню дійсність, привчаються розглядати конкретну географічну інформацію як вияв загальних закономірних зв'язків.

Література:

1. Козак Б.І. Використання краєзнавчого принципу у формуванні основних компетентностей учнів / Б.І. Козак // Географія. – 2008. – № 4. – С. 58.
2. Мальчикова Д.С. Професійна підготовка вчителів географії у контексті освітніх реформ і викликів глобалізації / Д.С. Мальчикова // Географічна наука та освіта: від констатації до конструктивізму: Матер. Міжнар. конф., присвяченої 100-річчю НАН України. – К.: ПП Лисенко М.М., 2018. – С. 225-227.
3. Назаренко Т.Г. Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах (особливості навчання) [Текст] / Т.Г.Назаренко. – Х.: ВГ «Основа», 2016. – 112 с.
4. Швець М. Краєзнавство й туризм у системі навчально-виховної роботи / Микола Швець // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – № 28. – С. 3-15.

Д.І. Щурко

*Херсонський державний університет,
dmitro199703@gmail.com*

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ GOOGLE EARTH ENGINE В ЕКОЛОГІЧНОМУ МОНІТОРИНГУ ЛІСІВ

Оцінка стану лісу під впливом несприятливих чинників є актуальним завданням для ведення сталого екологічного лісоуправління. Відомо, що однакові типи лісових ушкоджень можуть виникати під впливом різних факторів середовища (біотичних, абіотичних, антропогенних), і навпаки – вплив на ліс одного і того ж фактора середовища може сприяти появі різних